

Palvelujen suhdanteet 1/2014

LOGISTIIKKA • INFORMAATIO JA VIESTINTÄ • YRITYS- JA ASiantuntijapalvelut • HALLINTO- JA TUKIPALVELUT • VIHDE JA VIRKISTYS • KIINTEISTÖALA • MUUT PALVELUT

Kotimarkkinoiden kehitys

Suomen talouden kannalta ratkaisevaa

- > “Yksityisten palvelujen liikevaihto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä – muun talouden alamäki jatkui.”
- > “Veronkiristykset ja huono työllisyystilanne heikentävät kotimarkkinoiden kasvua.”
- > “Ruplan heikkeneminen vähentää vientiä Venäjälle, mutta Euroopan elpyminen lisää vientiä unioniin.”
- > “Suurten talouksien, EU:n ja USA:n, kasvuodotukset luovat pitkästä ajasta toiveikkuutta ulkomaankaupan näkyymiin.”

PALTA

Sisällys

Kasvu kangertelee, muttei katkea.....	1
Palvelut kasvavat hitaasti, mutta nopeimmin.....	2
Logistiikka.....	3
Informaatio ja viestintä.....	4
Yritys- ja asiantuntijapalvelut.....	5
Hallinto- ja tukipalvelut.....	6
Viihde ja virkistys	7
Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut.....	8

Palvelualojen työntajat PALTA on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen etujärjestö.

PALTAn jäseniä ovat 1 650 yritystä ja yhteisöä, jotka yhteensä työllistävät Suomessa noin 150 000 työntekijää. PALTA on EK:n suurimpia jäsenliittoja.

Palvelujen suhdanteet -katsauksessa tarkastellaan yksityisten palvelujen (pl. kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, koulutus ja terveydenhoito) suhdannekehitystä. Katsauksen luvut ja laskelmat perustuvat 15.5.2014 tilanteeseen. PALTA julkaisee suhdannekatsauksensa neljä kertaa vuodessa. Seuraavat katsaukset julkaistaan 19.8.2014 ja 18.11.2014.

Lisätietoja

Ekonomisti Matti Paavonen, puhelin 020 595 5031 matti.paavonen@palta.fi
Toimitusjohtaja Riitta Varpe, puhelin 040 534 5353 riitta.varpe@palta.fi

Kasvu kangertelee, muttei katkea

Maailmantalous kasvaa, Suomen seurannee perästä. Ulkomaankauppaan kohdistuvat odotukset ovat pitkästä aikaa toiveikkaat. Venäjän taantuma jäänee Euroopan palautumisen varjoon, mutta toimialoitteiset erot ovat suuria.

Maailmantalous

EU:n kokonaistuotanto kasvoi tammi-maaliskuussa neljättä neljännessä peräkkäin. Myös työttömien määrän lasku ja yksityisen kulutuksen sekä investointien kasvu ovat jatkuneet. Yhdysvalloissa BKT:n kasvu on jatkunut yhtäjaksoisesti jo kolme vuotta. Yritysten ja kuluttajien kohonneet odotukset ennakoivat kasvun jatkuvan molemmissa talusjäteissä. Välttömiä negatiivisia vaikutuksia Suomen talouskasvulle tuottavat lähinnä Venäjän talouden alamäki sekä kotimaan yksityisen kulutuksen ongelmat.

Ukrainan kriisi ja Venäjän taantuma

Venäjän talouden kasvuennusteita on kevään aikana jouduttu korjaamaan muutamalla prosenttiyksiköllä alaspäin. Suurin vaikutus Suomen talouteen on kuitenkin jo ennen Ukrainan kriisiä alkaneella ruflan voimakkaalla heikkenemisellä.

Suomen vienti Venäjälle romahtanee saman verran kuin ruflan kurssi (noin -20 %), mikä aiheuttaa Suomen tavaravientiin suoraan noin kahden prosentin pudotuksen. Toisaalta EU-viennin kiihtyminen realistiseen kahdeksan prosentin kasvuun nostaisi Suomen koko tavaravientiä noin viisi prosenttia. Euroopan näkymien paraneminen kompensoi siis hyvin Venäjän heikkoa kehitystä.

Vaikka kriisi kärjistyisi kauppasodaksi, olisi sen Suomen BKT:ta heikentävä vaikutus luultavasti prosentin luokkaa. Vaikutukset toki vaihtelisivat suuresti yritysten ja maakuntien välillä.

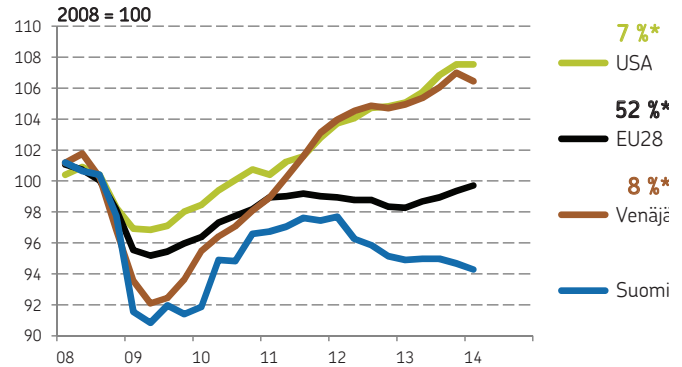
Venäjän johdon valintojen ennakoiminen on hankalaa: eurooppalaisesta näkökulmasta järjetönkin ratkaisu saattaa olla hyvin linjassa Venäjän pitkän aikavälin strategian kanssa. Taloudellisesta näkökulmasta Venäjällä on kuitenkin erittäin suuret kannustimet ratkaista Ukrainan kriisi lähikuukausien aikana. Kauppasodasta aiheutuisi Venäjälle finanssikriisiin verrattavissa oleva syvä taantuma.

Entä sitten Kiina?

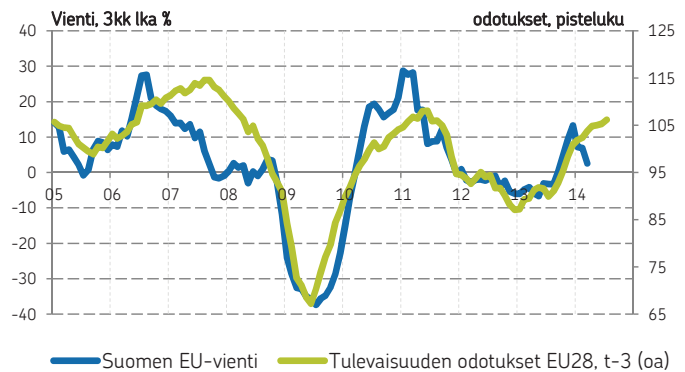
Kiinan taloudesta on kevään aikana kuultu aikaisempaa enemmän huolestuttavia uutisia. Kiinan talouskasvun pysähtyminen lamauttaisi tehokkaasti koko maailmantalouden. Maan johdolla pitäisi kuitenkin olla riittävästi resursseja suurempien taloudellisten vaikeuksien välttämiseksi.

Kokonaistuotannon kehitys Suomessa ja muualla maailmassa

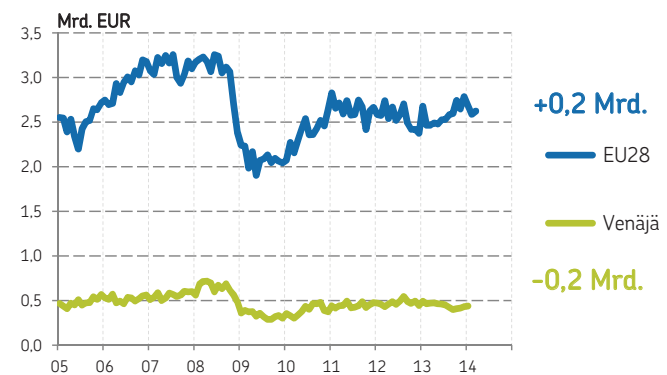
*) lukuina osuus Suomen viennistä.

Suomen tavaravienti unioniin on kohonnut samaan tahtiin EU:n kuluttajien ja elinkeinoelämän luottamusindikaattorin kanssa.

Suomen tavaraviennin EU:iin ennakoidaan kasvaneen* 1. neljänneksellä yhtä paljon kuin venäjänviennin vähenneen*.

Talouden perustunnusluvut %

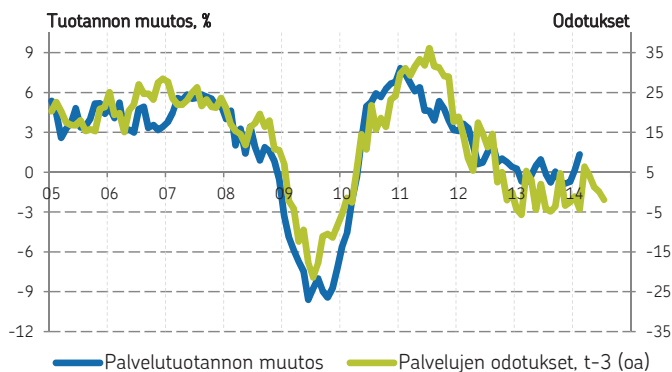
	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14
BKT (nelj.vuosi)	-1,4	0,0	0,0	-0,3	-0,4
BKT (vuosimuutos)	-1,4	-1,4	-0,8	-0,6	-0,8
Tavaravienti (vuosim.)	-1,5	-1,8	-3,9	2,8	-4,7
Palveluvienti (vuosim.)	0,8	-4,5	7,8	-3,6	5,5
Ostovoima	-0,6	-0,3	-0,1	-0,4	-0,6
Työttömyysaste	8,2	8,1	8,0	8,4	8,5
Työlliset (vuosim.)	-1,1	-0,7	-1,5	-1,0	-0,6

Palvelut kasvavat hitaasti, mutta nopeimmin

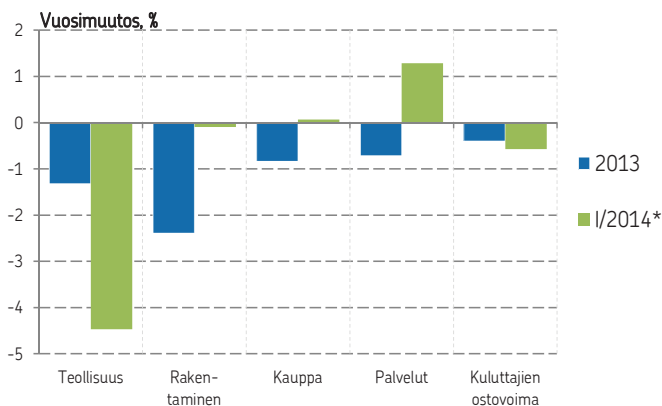
Yksityisten palvelutoimialojen tuotannon määrä kasvoi hieman vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Liikevaihdon ja tuotannon kasvun odotetaan jäävän kuluvana vuonna vaisuksi. Heikko työllisyyskehitys ja veronkorotukset painavat yksityistä kulutusta.

”Tulevaisuudessa kilpailu käydään tehtävätasolla. Suomen tehtävänä on varmistaa, että korkean lisäarvon tehtävät ja tekijät pysyvät Suomessa. Palvelualojen merkitys korostuu tässä työssä.”
Tuomo Rönkkö / Maintpartner Oy, hallituksen puheenjohtaja

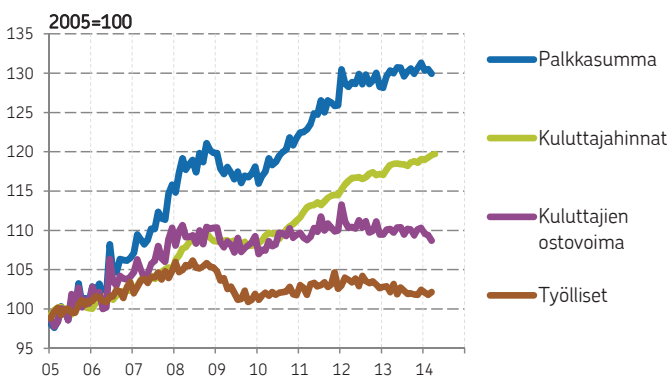
Palveluyritysten tulevaisuudenodotukset ovat yhä nolla-tasolla ja tuotannon määrän kasvu pysähdyksissä.

Teollisuutta lukuun ottamatta ensimmäisen neljänneksen tuotantomäärien muutokset pysyivät talouden päätoimialoilla nollan tuntumassa.

Palkkasumman, hintatason, ostovoiman ja työllisyyden kehitys Suomessa (kausitasoitettu).

Liikevaihto kasvoi 1. neljänneksellä

Kehnoa viimeistä neljänneistä seurasi palvelualoilla vähemmän huono ensimmäinen neljännes. PALTAn ennusteissa ennakoidaan yksityisten palvelutoimialojen¹ liikevaihdon kasvaneen tammi-maaliskuussa noin kaksi prosenttia ja tuotannon määrän noin prosentin. Työllisten määrä pysyi edellisvuotisella tasolla.

Odotukset odottavalla kannalla

Palvelualojen odotukset eivät ole viime kuukausina juuri kohonneet. Lähikuukausien myyntiodotukset ovat kaikilla päätoimialoilla kuitenkin hieman edellisneljänneistä korkeammalla tasolla.

Kotimarkkinoiden kehitys ratkaisevaa

Suomen reaali-talouden kehitystä kuvaavista indikaattoreista ei ole tällä hetkellä nähtävissä dramaattisia uutisia nollan kummallekaan puolelle. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä työllisyys heikkeni – vaikkakin aiempaa hitaammin – ja kokonaistuotanto supistui hieman edellisneljänneksestä. Ulkomaankaupan odotukset ovat toki nousseet ja teollisuuden uudet tilauksetkin kasvoivat alkuvuonna ensimmäistä kertaa hyvin pitkään aikaan. Kotimarkkinoille kuluva vuosi muodostuu vaikeaksi, koska kuluttajien ostovoima ei kasva. Työllisyyden kasvu ei tuo vetoapua, joten koko talouden palkkasumma kasvaa vain hädän tuskin inflaatiota nopeammin. Veronkorotusten jälkeen ei yksityisen kulutuksen voi odottaa tänä vuonna kasvavan. Kulutuskysynnän, julkisen kysynnän sekä investointien heikkenemisen vuoksi palvelujen kasvun odotetaan olevan loppuvuonnakin hidasta.

Tehokkuus, innovaatiot ja työllisyys

Teollisuuden rakenneongelmien vuoksi Suomen talouskasvu jää tulevaisuudessa aiempaa hitaammaksi. Väestön ikääntymisen tuomat paineet kolkuttavat jo ovella. Lisäksi velankasvu rajoittaa ennen pitkää talouden pelivaraa. Näistä kolmesta syystä julkisen talouden uudistuksille on pakottava tarve. Heikkojen kasvunäkymien vuoksi on veronkorotukset pidettävä minimissään. Julkisella sektorilla on siis pystyttävä jatkossa tuottamaan enemmän vähemmällä. Taikasanat ovat tehokkuus ja innovaatiot. Lisäksi työllisyysastetta on aktiivisesti pyrittävä nostamaan.

Ulkomaankaupan alamäki jatkui ja logistiikan liikevaihto supistui. Tuotanto kasvoi hieman. Tulevaisuudenodotukset ovat jonkin verran parantuneet ulkomaankaupan näkymien piristyessä.

” Suomen ulkomaankauppa kamppailee edelleen kovien haasteiden kanssa. Kansainväliset kuljetukset, huolinta-ala ja logistiikka ovat täysin riippuvaisia ulkomaankaupasta. Haasteena on myös Venäjän taloudellinen tilanne ja Krimin kriisin siihen tuomat lisämausteet. Näemme jo nyt että epävarmuus on hiljentänyt sekä vientiä että transi-toliikennettä Venäjän suuntaan.”

Bengt Westerholm / Oy Beweship Ab, toimitusjohtaja

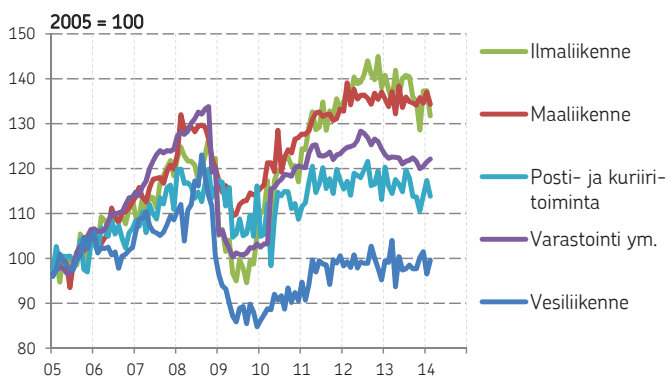
” Matkustajaliikenteen matkat kotimaassa eivät ole kasvaneet, mikä johtuu kuluttajien varovaisuudesta ja työllisyystilanteesta. Myönteisiä merkkejä näkyy tavaraliikenteessä, jossa sekä kotimaan että Venäjän-liikenteen kuljetetut tonnit ovat olleet Q1:llä kasvupainotteisia.”

Päivi Minkinen / VR-Yhtymä Oy, divisioonajohtaja

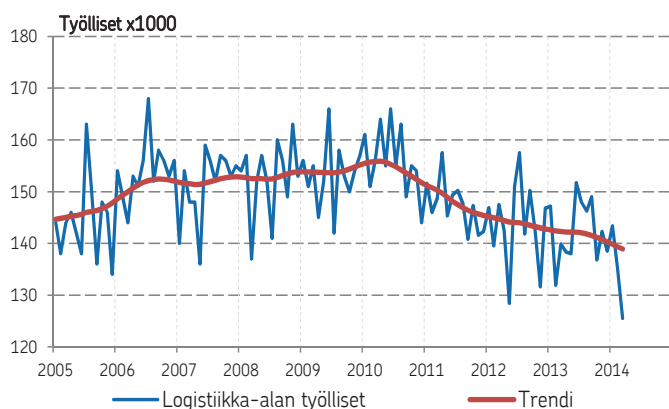
Logistiikan liikevaihto supistui vuoden ensimmäiselläkin neljänneksellä.

Heikko liikevaihtokehitys näkyy kaikilla toimialoilla.

Logistiikka-alan työllisten määrä (ml. julkinen sektori ym.) on vähentynyt taantuman aikana tasaisesti.

Ulkomaankauppa ei kasvanut vielääkään

Suomen tavaraviennin (-5 %) ja tavaratuonnin (-5 %) arvo jäi tammi-maaliskuussa edellisvuotta pienemmäksi, mutta vienti Euroopan unioniin kasvoi kolme prosenttia. Maailmantalouden parantuneet kasvunäkymät ovat hyvät uutinen ulkomaankaupan ja logistiikkapalvelujen näkökulmasta. EU:n osuus Suomen viennistä on vajaa 60 prosenttia, joten Euroopan kasvun toivotaan kompensoivan Venäjän taantuman vaikutukset. Kotimaan ammatiliikenteen tavarankuljetus supistui viime vuonna 10 prosenttia, mutta kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 14 prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Liikevaihto ja tuotanto supistuivat yhä

PALTAn ennusteissa logistiikkapalvelujen liikevaihdon arvon ja tuotannon määrän ennakoidaan supistuneen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vajaan prosentin edellisvuoteen nähden. Henkilöstömäärän ennakoidaan supistuneen ensimmäisellä neljänneksellä hieman vuodentakaiseen nähden.

Tulevaisuudenodotuksissa pientä piristymistä

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella logistiikka-yritysten tulevaisuudenodotukset ovat yhä pessimistiset, vaikka myyntiodotukset kääntyivätkin pieneen kasvuun ja suhdannenäkymät ovat kohentuneet. Toimialan kasvu jäänee kuluvana vuonna hieman nollan alapuolelle.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolman-nelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
H Kuljetus ja varastointi	-1,4	-0,8	-1,3	-2,2	-0,8	→
49 Maa- ja rautatieliikenne	-0,6	0,0	0,3	-1,1	0,5	↗
50 Vesiliikenne	0,0	-2,6	-2,0	2,4	-2,0	→
51 Ilmaliikenne	-1,4	1,0	-1,8	-4,6	-5,0	
52 Varasto ja muut	-3,2	-2,2	-3,0	-4,3	0,5	↗
53 Posti- ja kuriiritoim.	-1,4	-0,1	-1,6	-3,1	-2,0	↘

Ennustenuolien selitteet

↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

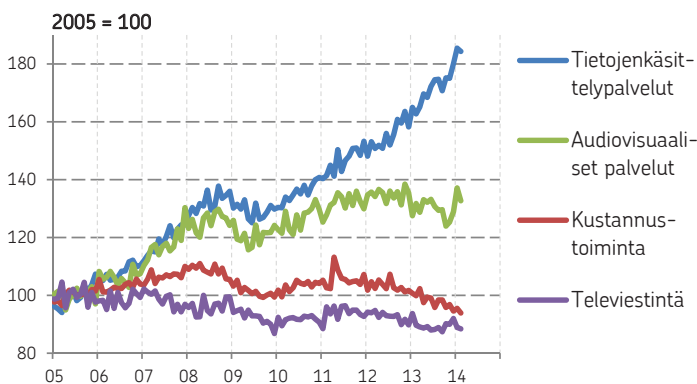
Liikevaihto kasvaa, henkilöstömäärä ei. Televiestinnän alamäki näyttää pysähtyneen. Erot alatoimialojen rakenteissa ja kehityksessä ovat suuria. Peliteollisuuden merkitys koko palvelualan kannalta kasvaa.

” Digitalisaatio muuttaa vahvasti nykyisiä toimintamalleja, esim. verkkokaupan merkitys kasvaa erittäin nopeasti. Suomalaiset kuluttajat ovat omaksuneet uudet digitaaliset palvelut nopeasti, mutta vasta edelläkävijät suomalaisista yrityksistä ovat laajemmin digitalisoineet toimintaansa. Useimmilla yrityksillä on digitaalisissa palveluissa merkittävä käyttämätön tuottavuuspotentiaali.”
Veli-Matti Mattila / Elisa Oyj, toimitusjohtaja

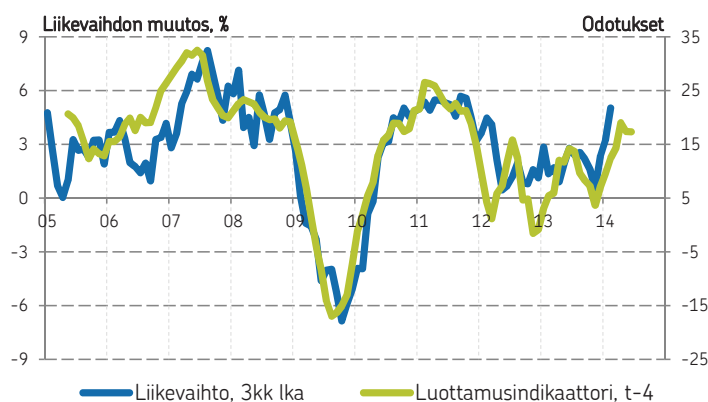
Tietojenkäsittelypalvelujen suotuisa kehitys on pitänyt informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihdon kasvussa.

Toimialoitteiset erot kehityksessä ovat rakenteellisista syistä suuria.

Yritysten optimististen tulevaisuudenodotusten perusteella voidaan alan liikevaihdon odottaa kasvavan ripeästi myös lähikuukausina.

Suurin osa toimialasta laskusuhdanteessa

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa lähes kuusi prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, ennakoidaan PALTAn ennusteissa. Toimialan tuotantomäärä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä niin ikään kuusi prosenttia vuodentakaiseen nähden. Tietojenkäsittelypalveluja lukuun ottamatta alan muut toimialat ovat kehittyneet viime vuosina mollivoittoisesti.

Pelialaa edustavan Neogamesin johtaja KooPee Hiltunen näkee peliteollisuuden menestykselle useita syitä: ”Toimialan kannalta tärkeintä on ollut globaalimarkkinoilla tapahtuvien muutosten hyödyntäminen. Arvoketjuissa ja liiketoimintamalleissa tapahtuneet murrokset, kuten digitaalinen jakelu ja free-to-play -mallin käyttöönotto, ovat mahdollistaneet myös suomalaisten pelistudioiden markkina-aseman ja arvoketjuposition parantumisen.”

Tietotekniikka-alaa edustavan Teknologiateollisuuden suhdannekatsauksessa ennakoidaan tietojenkäsittelypalvelujen kasvun jatkuvan: ”Tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan lähikuukausina suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.”

Liikevaihto kasvaa, työllisyys supistuu

Liikevaihdon kasvu keskittyy muuta toimialaa vähemmän työllistäviin yrityksiin. Näin ollen koko informaatio- ja viestintäpalvelujen työllisten määrän arvioidaan supistuneen viime vuonna noin prosentin eli vajaalla tuhannella henkilöllä edellisvuoteen verrattuna.

Lähtöleveysuuden odotukset parantuneet

Alan yritysten odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin saldoluvut ovat kohonneet viime kuukausina selvästi.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
J Informaatio ja viestintä	2,2	2,8	2,2	2,3	5,7	→
58 Kustannustoiminta	-4,6	-3,2	-4,9	-5,7	-5,5	↗
59 Musiikki ja ohjelmatuotanto	-4,2	1,2	-5,3	-5,6	3,0	→
60 Radio- ja televisitoim.	-3,9	-0,2	-3,9	-7,5	1,5	→
61 Televiestintä	-3,7	-5,9	-5,1	0,7	2,0	→
62+63 Tietojenkäsit.palv.	10,6	11,8	12,6	8,5	12,9	→

Liikevaihto kasvoi taas ensimmäisellä neljänneksellä. Alan kasvuvauhti jää kuluvana vuonna edellisvuosia hitaammaksi. Tulevaisuudenodotukset ovat yhä vaisut. Suhdanneherkän markkinointialan liikevaihto on kääntymässä kasvuun.

Liikevaihdon kasvu nopeutui huonon viimeisen neljänneksen jälkeen

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa lähes neljä prosenttia vuodentakaiseen nähden, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Tuotannon määrä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä kolme prosenttia viimevuotisesta. Alan työllisten määrän arvioidaan niin ikään hieman kasvaneen.

Yritysten erikoistuminen tuottaa kasvua

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu hidastui viime vuoden loppupuolella. Vuoden vaihteen jälkeen erityisesti liikkeenjohdon palveluiden ja muiden elinkeinoelämän palvelujen kehitys on parantunut. Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu on osa vuosikymmenen jatkunutta trendiä, jossa yritykset keskittyvät omaan ydinliiketoimintaansa ja hankkivat asiantuntija- ja tukipalveluja niihin erikoistuneilta yrityksiltä. Nämä liike-elämän palvelujen tuottamiseen erikoistuneet yritykset taas tuovat talouteen aivan uutta toimeliaisuutta parantamalla tuotteitaan ja prosessejaan.

Lähtulevaisuuden odotukset yhä matalalla

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen suhdannebarometri-vastausten perusteella alan odotukset ovat viimeaikoina vaihdelleet voimakkaasti. Kokonaisuudessaan ilmapiiiri on ollut odottava. Alan luottamusindikaattorin tämän hetkisten saldolukujen perusteella liikevaihdon kasvun ennakoidaan pysyvän nollan tuntumassa myös alkuvuoden aikana. Paljon riippuu asiakastoimialojen, kuten muiden palvelualojen ja teollisuuden kehityksestä.

Positiivinen huomio on, että suhdanneherkän markkinointialan liikevaihto ja tulevaisuudenodotukset näyttäsivät kääntyvän nousuun.

Liikevaihdon vuosimuutokset ja ennuste vuoden kahdelle ensimmäiselle neljännekselle, %

	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
M Ammatillinen, tieteel. ja tekninen toiminta	1,5	3,4	3,2	0,9	3,8	→
69+70 Liikkeenjohdon palvelut	1,3	3,1	3,3	1,7	7,0	↘
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut	2,0	4,7	4,0	-0,6	3,0	→
72 Tieteellinen t&k	7,1	11,8	3,5	10,3	-8,0	↗
73 Mainonta ja markkinatutkimus	-0,7	0,0	3,6	-0,7	3,0	→
74 Muut liike-elämän palvelut	-0,2	-1,8	-1,2	2,0	2,5	↗
75 Eläinlääkintäpalv.	8,0	19,7	6,4	-7,0	-8,0	↗

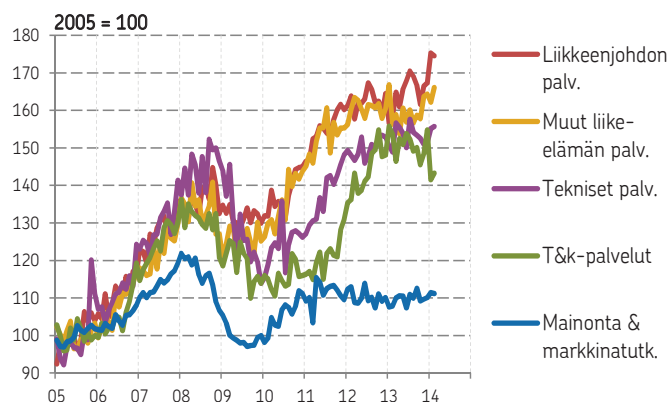
” Muutaman vuoden kooman jälkeen markkinat näyttävät elpymisen merkkejä. Asiakas ostaa jälleen kokonaisuosaamista ja haluaa tiiviin ydintiimin. Digitaalisuus ei ole enää trendi vaan itses-täänselvyys. Uusi suunta on pr-toiminnan ja mainonnan yhdistelmä eli se miten ansaittu ja ostettu media tukevat toisiaan.”

Tommi Laiho / Folk Finland Oy, toimitusjohtaja

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2013 aikana.

Monilla alatoimialoilla liikevaihto on kasvanut ensimmäisen taantuman jälkeen hyvää vauhtia.

Yritysten vaatimattomien tulevaisuudenodotusten perusteella ei voida lähikuukausina odottaa kovin nopeaa liikevaihdon kasvua.

Hallinto ja tukipalvelut

Työvoiman välitys, -vuokraus ja rekrytointi, Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät, Vuokraus- ja leasingtoiminta, Turvallisuuspalvelut, Kiinteistöhoito, maisemanhoito ja siivous, Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle

Liikevaihdon arvo ei kasvanut ensimmäisellä neljänneksellä. Tuotannon määrä supistui. Tulevaisuudennäkymät ovat piristyneet vain hieman. Työnvälitystoiminnan liikevaihdon kasvu jatkui.

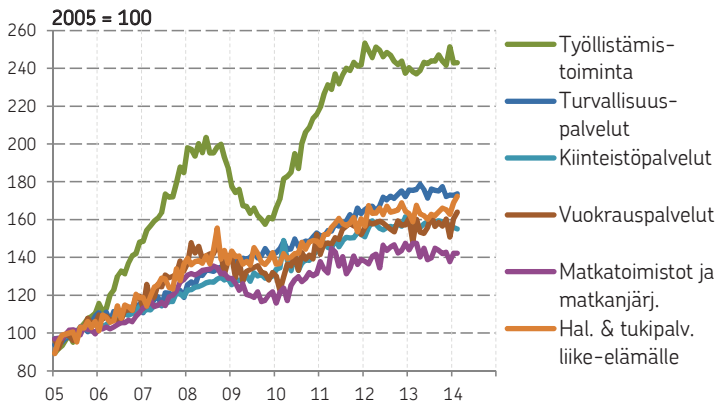
” Maksaminen on taantuman aikana heikentynyt ja maksu-ajat ovat pidentyneet. Tämä todistaa, että pitkittynyt reaalitalouden epävarmuus alkaa vaikuttaa luotolliseen kaupankäyntiin. Maksamisen ratkaisujen ja myyntisaatavien hallinnan ulkoistustrendi on näiden haasteiden vuoksi vahvistunut.”

Turkka Kuusisto / Lindorff Oy, toimitusjohtaja

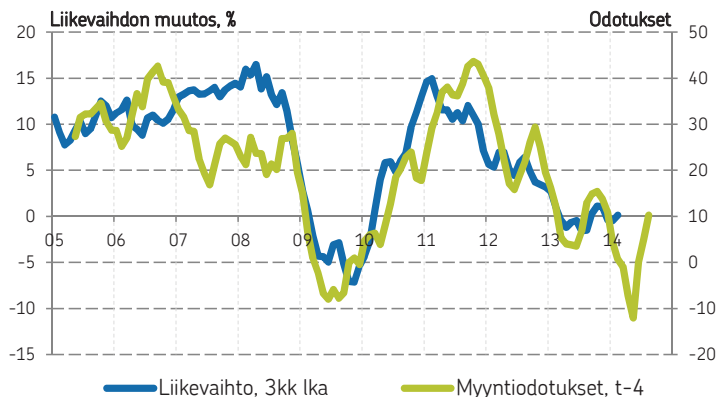
Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihdon kasvu pysähtyi vuonna 2013.

Eryteisesti työnvälityspalvelujen liikevaihto on kasvanut 2000-luvulla hyvää vauhtia.

Yritysten pessimististen tulevaisuudenodotusten perusteella jää myynnin kasvu lähikuukausina nollan tuntumaan.

Liikevaihdon kasvu pysähdyksissä, tuotanto miinuksella

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto jäi tammi-maaliskuussa edellisvuotiselle tasolle, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Tuotannon määrä supistui ensimmäisellä neljänneksellä kolme prosenttia vuodentakaiseen nähden. Työllisten määrän arvioidaan jääneen edellisvuotiselle tasolle.

Työllistämistoiminnan liikevaihdon kasvu jatkui

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihtokehityksessä ei ole viimeiseen vuoteen juuri näkynyt merkkejä paremmasta. Turvallisuuspalvelujen liikevaihto näyttäisi kääntyneen jopa poikkeuksellisesti laskuun. Hintapuhdistettuna turvallisuuspalvelujen tuotantomäärä supistui jopa viisi prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Elinkeinoelämän kannalta huomattavaa on, että voimakkaasti suhdanteisiin reagoivan työvoiman vuokrauksen ja rekrytoinnin liikevaihdon kasvu edellisvuotiseseen nähden jatkui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Alkuvuoden kasvunäkymät vielä vaisut

Hallinto- ja tukipalvelujen näkymiä kuvaava luottamusindikaattori upposi vuodenvaihteen tienoilla pakkasen puolelle, mutta nousi huhtikuuhun mennessä plussalle. Alan myyntiodotuksetkin ovat pohjakosketuksen jälkeen kohonneet hieman plussalle. Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihdon kasvun ennakoidaan jäävän alkuvuonna nollan tuntumaan.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
N Hallinto- ja tukipalv.	-0,2	-0,5	0,3	-0,4	0,3	↗
77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	-2,1	-1,6	-3,9	-0,9	4,5	→
78 Työnvälityspalvelut	-1,3	-3,2	0,3	2,0	2,0	↗
79 Matkatoimistot	0,1	-2,2	-0,1	-3,2	-3,0	→
80 Turvallisuuspalvelut	3,2	4,5	2,8	0,4	-2,0	→
81 Kiinteistöpalvelut	0,9	1,5	3,2	-0,4	-2,0	↗
82 Muut hallinto- ja tukipalvelut	-0,3	0,4	-1,0	0,8	5,5	→

Liikevaihdon kasvu jatkui ensimmäisellä neljänneksellä, mutta tuotannon määrä supistui. Henkilöstön määrän kasvu jatkui. Uusia yrityksiä toimialalle syntyy yli tuhat vuodessa.

Liikevaihdon kasvu jatkui

Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto kasvoi viime vuonna neljä prosenttia. PALTAn ennusteessa liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen tammi-maaliskuussa kaksi prosenttia ja tuotannon määrän supistuneen noin kaksi prosenttia vuodentakaiseen nähden. Työllisten määrän kasvun arvioidaan alkuvuonna hidastuneen, mutta yritysten henkilöstön määrän arvioidaan yhä kasvaneen.

Yli 1100 uutta yritystä vuonna 2013

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten määrä kasvaa Suomessa huomattavasti toimialojen keskiarvoa nopeammin. Viime vuonna alalle syntyi 1 137 uutta yritystä, joista 597 oli urheilu-, huvi- tai virkistyspalveluja tuottavia yrityksiä.

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten työllisten määrä on vuoden 2000 jälkeen kasvanut runsaalla 6 000 henkilöllä eli yli kahdella kolmanneksella. Ripeintä kasvu on viime aikoina ollut liikuntapalveluja tarjoavilla toimialoilla. Toimialan yrityskannasta suurin työllistäjä on huvi- ja virkistyspalvelut. Liikevaihtoa tuottavat eniten rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut.

Kaiken kaikkiaan viihde- ja virkistyspalvelut työllistävät vajaat 50 000 henkilöä. Alan työlliset ovat jakautuneet kolmeen osaan siten, että yrityssektori, julkinen sektori ja kolmas sektori työllistävät kaikki noin 16 000 henkilöä.

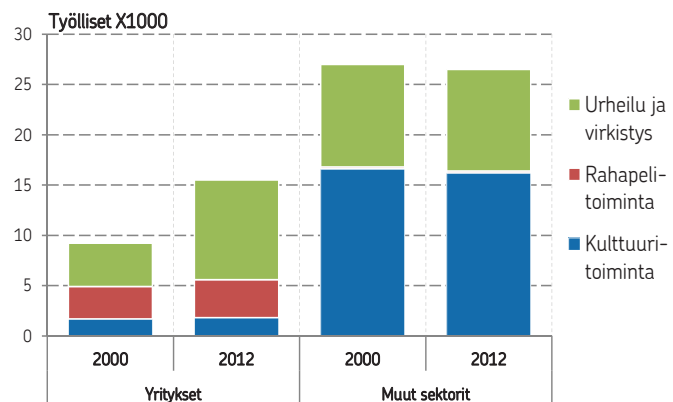
Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
Liikevaihto	4,4	7,0	0,6	5,8	2,0	↗
Hinnat	3,3	3,7	3,1	2,9	3,9	
Tuotanto	1	3	-2	3	-2	

Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto on kasvanut viime vuosina tasaisesti.

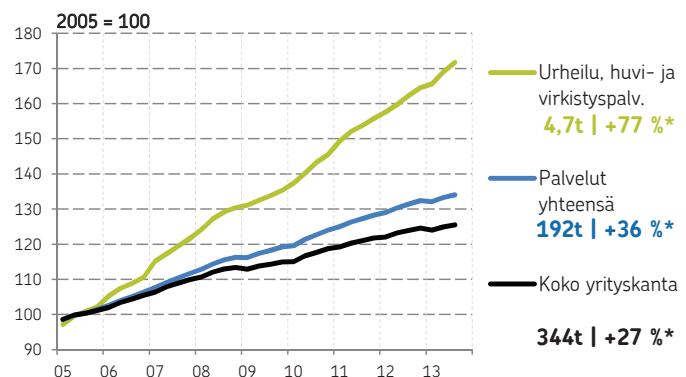

Viihde- ja virkistyspalveluissa varsinkin yrityssektorin työllisten määrä on kasvanut.

Eryteisesti urheilu-, huvi- ja virkistyspalvelujen yritys-kanta on kasvanut viime vuosina voimakkaasti.

*) Lukuina yritys-kannan koko ja kasvu vuodesta 2005.

Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut

Palvelut sektoreittain, Kiinteistöala, Huolto- ja kunnossapito, Järjestöt ja Muu palvelutoiminta

Julkinen sektori työllistää yhä neljänneksen Suomen työllisistä. Yksityisten palvelualojen työllisten määrän kasvu on hidastunut. Peliteollisuus on ollut viime aikoina palvelujen kasvun moottori.

Julkinen sektori on Suomessa yhä suuri työllistäjä

Julkinen sektori työllistää Suomessa yhä yli 600 000 henkilöä eli neljänneksen koko maan työllisistä. Nämä henkilöt työskentelevät lähes yksinomaan palvelualoilla. Palvelualojen (pl. kauppa) henkilöstöstä 40 % työskentelee julkisella sektorilla, heistä 40 % muilla toimialoilla kuin koulutus- ja hyvinvointipalveluissa.

Yksityisten palvelutoimialojen työllisten määrän kasvu hidastunut

Yksityisten palvelutoimialojen (HJLMNRS) työllisten määrä on viimeisen kymmenen vuoden aikana kasvanut keskimäärin 2 prosenttia vuodessa eli runsaalla 10 000 henkilöllä vuosittain. Viime vuonna kasvun arvioidaan kuitenkin pysähtyneen. Kuluvana vuonna kasvun ennakoitaan jäävän vaimeaksi.

Peliteollisuus tuotti puolet liikevaihdon kasvusta

Yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon ennakoitaan kasvaneen tammi-maaliskuussa 2,3 prosenttia vuodentakaiseen nähden. Eniten kasvua vauhditti peliteollisuuden vetämä tietojenkäsittelypalvelujen liikevaihdon kasvu. Ilman toimialan 62 kasvua yksityisten palvelutoimialojen kasvu olisi jäänyt puolet pienemmäksi eli 1,1 prosenttiin. Kasvua vastaavasti hidasti erityisesti kustannustoiminnan ja ilmaliikenteen liikevaihdon alamäki. Kumpikin näistä toimialoista hidasti yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvua noin 0,2 prosenttiyksikön verran.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannele ja viimeiselle neljännekselle, %

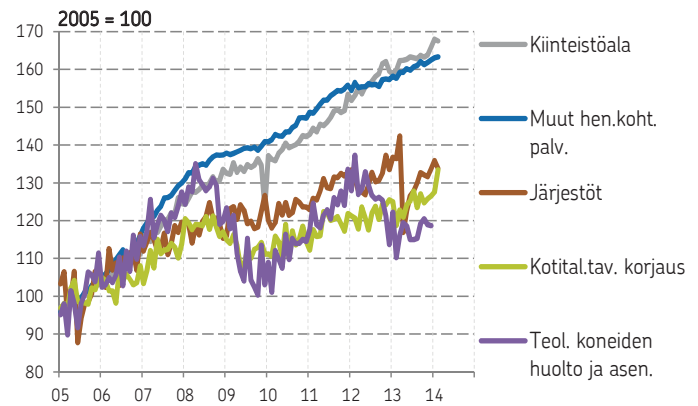
	2013	II/13	III/13	IV/13	I/14	II/14
33 Koneiden huolto ja korjaus	-6,5	-8,7	-6,4	0,1	3,1	↗
68 Kiinteistöala	2,8	5,8	3,0	-1,7	6,0	→
S Muu palvelutoiminta	2,3	2,7	4,8	0,0	3,1	→
94 Järjestöjen toiminta	0,1	-1,7	0,3	-3,6	-1,0	↗
95 Kotitaloustavar. ym. korjaus	2,4	4,3	4,4	1,1	4,0	→
96 Muut hen.koht. palvelut	3,0	3,6	6,1	1,1	3,0	→

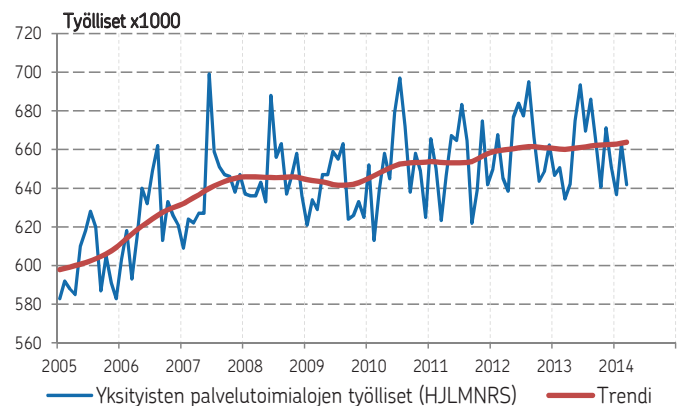
Sähkömarkkinalain uudet toimitusvarmuusvaatimukset tulevat pitkällä aikavälillä nostamaan sähköverkkoinvestointeja. Lyhyellä aikavälillä tilanne jatkuu hieman epävarmana ja odottavana. Hyvä infrastruktuuri lisää Suomen kilpailukykyä ja siksi näitä investointeja on tärkeää tukea.”

Juha Luusua / Eltel Networks Oy, toimitusjohtaja

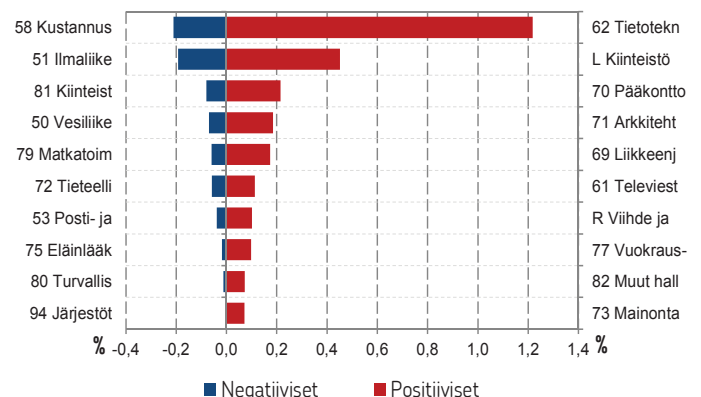
Kiinteistöalan, huollon- ja kunnossapidon sekä muiden palvelujen liikevaihdon kehitys.

Yksityisten palvelutoimialojen (HJLMNRS) työllisten määrän (kaikki sektorit yhteensä) kasvu on pysähtynyt.

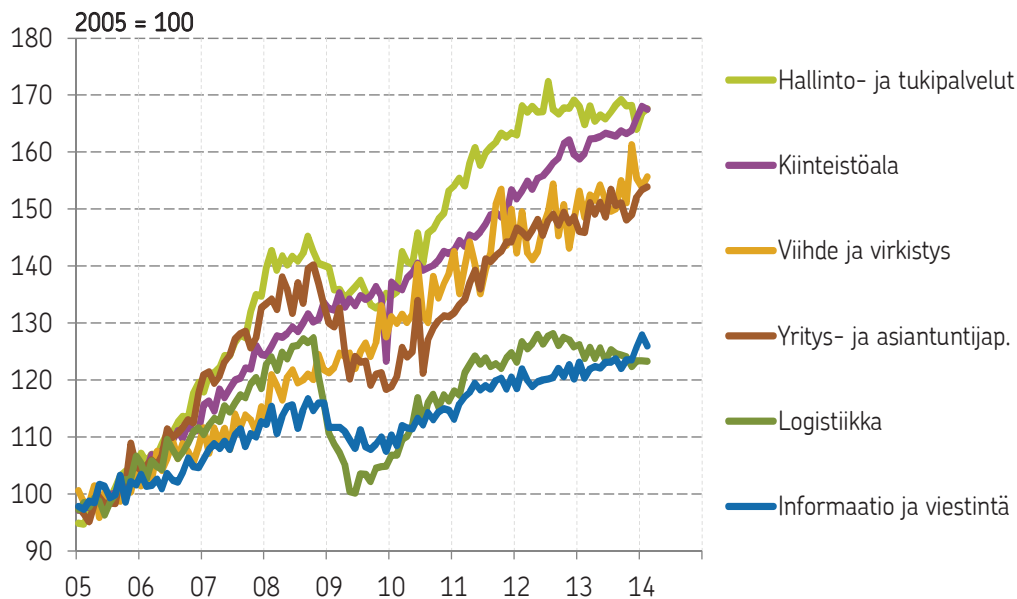

Alatoimialojen kontribuutiot yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvuun vuonna 2013.

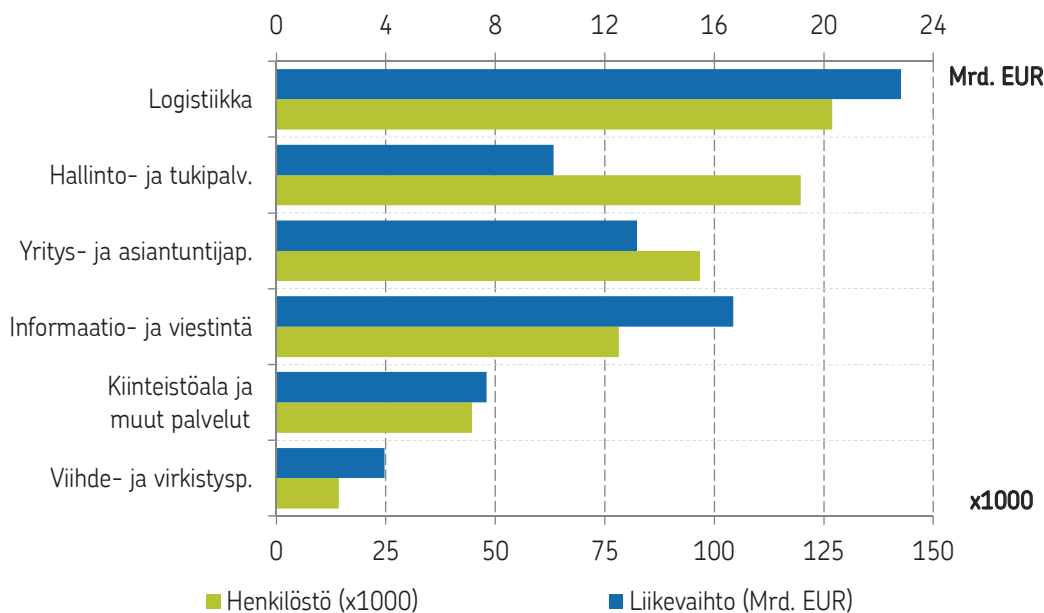

Toimialojen keskinäinen vertailu

Liikevaihdon kehitys eri palvelutoimialoilla.

Liikevaihdon arvo ja henkilöstön määrä eri palvelualueiden yrityksissä vuonna 2013 (ennuste)

PALTAn ennustekehikko ja tausta-aineisto

Toimialoitteiset liikevaihtoennusteet pohjautuvat ekonometrisen monimuuttujamallin tuloksiin yhdistettynä asiantuntija-arvioihin. Liikevaihdon kehitystä selittävinä muuttujina käytetään toimialoitteita merkityksellisiä makrotalouden indikaattoreita sekä ennakoivia yrityskselyitä. Ennusteiden tarkkuus paranee karkeinta toimialatasoa kohti. Ennustevirheet ovat vaihdelleet 0,1–0,5 prosenttiyksikön välillä.

Suhdannekatsoituksen tausta-aineistona käytetään muun muassa Tilastokeskuksen yritysrekisterin, liiketoiminnan kuukausikuvaajien, kansantalouden tilinpidon, tuotannon suhdannekuvaajan, tuottaja- ja kuluttajahintaindeksien sekä työvoimatutkimuksen tietoja. Ennakoivina indikaattoreina käytetään muun muassa EK:n ja Euroopan komission suhdannebarometriaineistoa sekä kuluttajabarometrin tietoja.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10 6. krs, PL 62, 00131 Helsinki

Vaihde 020 595 5000

www.palta.fi | info@palta.fi